

Ministarstvo
finansija

Adresa: Ul. Stanka Dragojevića br. 2
81000 Podgorica Crna Gora
www.mif.gov.me

Br: 05-02-12-430/25-32176/2

Podgorica, 01.10.2025. godine

Za: MINISTARSTVO JAVNIH RADOVA, Arsenija Boljevića 2, Podgorica

gospođi, Majdi Adžović, ministarki

Predmet: Mišljenje na Predlog zakona o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Francuske o sprovođenju prioriternih projekata i finansijskoj saradnji u Crnoj Gori

Veza: Vaš akt br: 01-011/25-2080/1 od 19.09.2025. godine

Poštovana gospođo Adžović,

Povodom *Predloga zakona o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Francuske o sprovođenju prioriternih projekata i finansijskoj saradnji u Crnoj Gori*, Ministarstvo finansija daje sledeće:

MIŠLJENJE

Na tekst Predloga zakona i pripremljeni Izveštaj o analizi uticaja propisa, sa aspekta implikacija na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

Uvidom u dostavljeni Predlog zakona i pripremljeni Izveštaj o analizi uticaja propisa, utvrđeno je da za implementaciju navedenog akta nijesu potrebna sredstva iz budžeta Crne Gore.

Shodno navedenom, Ministarstvo finansija sa aspekta Državnog budžeta u načelu nema primjedbi na dostavljeni Predlog zakona o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Francuske o sprovođenju prioriternih projekata i finansijskoj saradnji u Crnoj Gori.

Imajući u vidu da je uvidom u dostavljeni materijal utvrđeno da se predmetnim Predlogom zakona o potvrđivanju sporazuma uspostavlja okvir za razvoj Crne Gore u glavnim oblastima infrastrukturnih i energetske projekata, kao i da nije obavezujuće obezbjeđenje sredstava iz državnog budžeta već se mogu izabrati i drugi oblici finansiranja zavisno od ponuđenih uslova i budžetskih kapaciteta, Ministarstvo finansija sa aspekta izdvajanja sredstava iz kapitalnog budžeta nema primjedbi na isti.

Ukoliko su pri realizaciji dostavljenog Zakona predmet određenih aktivnosti nabavke robe, radova ili usluga, Ministarstvo ukazuje da, u skladu sa članom 13 stav 1 tačka 2 Zakona o javnim nabavkama ("Sl.list CG", broj: 84/24), isto predstavlja izuzeće od primjene Zakona o javnim nabavkama.

Takođe, napominjemo na obavezu iz člana 13 stav 5 Zakona o javnim nabavkama, shodno kojoj Vlada Crne Gore obavještava Evropsku komisiju da je zaključen ugovor iz stava 1 tačka 2 ovog istog člana Zakona.

S poštovanjem,

MINISTAR
Novica Vuković

**ZAKON
O POTVRĐIVANJU SPORAZUMA IZMEĐU VLADE CRNE GORE I VLADE REPUBLIKE
FRANCUSKE O SPROVOĐENJU PRIORITETNIH PROJEKATA I FINANSIJSKOJ SARADNJI
U CRNOJ GORI**

Član 1

Potvrđuje se Sporazum između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Francuske o sprovođenju prioritetnih projekata i finansijskoj saradnji u Crnoj Gori, potpisan u Podgorici, 5. septembra 2025. godine, u originalu na crnogorskom i francuskom jeziku.

Član 2

Tekst Sporazuma iz člana 1 ovog zakona, u originalu na crnogorskom i francuskom jeziku glasi:

**SPORAZUM IZMEĐU VLADE CRNE GORE I VLADE REPUBLIKE FRANCUSKE O
SPROVOĐENJU PRIORITETNIH PROJEKATA I FINANSIJSKOJ SARADNJI U CRNOJ GORI**

Vlada Crne Gore i Vlada Republike Francuske (u daljem tekstu: Strane),

U želji da ojačaju odnose prijateljstva i saradnje koji ih ujedinjuju,

U želji da razviju novi okvir strateške saradnje koji će podsticati trgovinu i ekonomski razvoj Crne Gore,

Podsjećajući na međusobnu borbu protiv korupcije u međunarodnim trgovinskim razmijenama i na uvažavanje definisanih normi Konvencije OECD (Organizacije za ekonomsku saradnju i razvoj) u borbi protiv korupcije inostranih državnih službenika u međunarodnim trgovinskim transakcijama,

U skladu sa poštovanjem standarda u oblasti zaštite životne sredine i društvenih standarda, relevantnih međunarodnih standarda, među kojima su i međunarodne konvencije Međunarodne organizacije rada (MOR) i međunarodne konvencije Organizacije Ujedinjenih nacija (UN) o klimatskim promjenama, biodiverzitetu i životnoj sredini, i standarda Svjetske banke, među kojima su i norme o učinku Međunarodne finansijske korporacije (IFC).

Postupajući ravnopravno i na obostranu korist,

Sporazumjele su se kako slijedi:

ČLAN 1 – PREDMET OVOG SPORAZUMA

1. Strane sprovode saradnju u cilju utvrđivanja prioritetnih strateških projekata za razvoj Crne Gore u oblastima glavnih infrastrukturnih i energetske projekata. Strane razvijaju te prioritetne strateške projekte promovisući održivost lokalne crnogorske industrije i olakšavajući prenos tehnologije kao i razvoj stručne kvalifikovane i nekvalifikovane radne snage.

2. Shodno tome, Strane razmjenjuju relevantne informacije o tim projektima i utvrđuju adekvatna finansiranja za njihovo sprovođenje, u skladu sa standardima održivog finansiranja, posebno u skladu sa principima za odgovorno finansiranje Ujedinjenih nacija i principima za investiranje u kvalitetne infrastrukture Grupe dvadeset (G20). Navedena razmjenjena podataka ne uključuje lične podatke.

ČLAN 2 – PRIORITETNI OBLICI SARADNJE

1. Strane sarađuju na uspostavljanju pojedinih projekata ili dijelova projekata u Crnoj Gori, koji su trenutno slijedeći i to:

- Izrada projektne dokumentacije (uključujući idejno rješenje, preliminarni projekat, projektne studije i izvođačke studije), izgradnja i opremanje nove univerzitetske bolnice (UBC) u Podgorici;
- Drugi projekti iz oblasti zdravstva o kojima će se strane usaglasiti;
- Razvoj i modernizacija elektromreže – proizvodnja, prenos i distribucija – posebno pomoću razvoja izvora obnovljivih energija kao što su hidroelektrična energija, solarna energija, energija vjetra, potencijalni razvoj novih izvora kao što je energija dobijena iz biomase kao i skladištenje kapaciteta;
- Podrška digitalnoj transformaciji kroz poboljšanje infrastrukture posebno u domenu vještačke inteligencije i jačanje digitalnih alata elektronske uprave, uključujući sajber bezbjednost i sajber otpornost;
- Izgradnja dionica auto-puta A1 Bar – Boljare i dionica brzih saobraćajnica B1–B6;
- Projektovanje i izgradnja administrativnog grada (sjedišta Vlade Crne Gore) i drugih javnih institucija na osnovu prostornog dokumenta –glavni poslovni centar.

2. Podrška uspostavljena u okviru ovog Sporazuma sprovedeće se kroz :

- Razvoj i pripremu studija gore navedenih projekata,
- Nabavku i/ili kupovinu mašina, opreme i materijala i pružanje usluga neophodnih za izgradnju i održavanje pomenutih projekata,
- Druge forme saradnje u okviru prioriternih infrastrukturnih projekata, predloženih od strane jedne od Strana.

3. Aktivnosti predviđene ovim Sporazumom se realizuju zaključivanjem sporazuma, konvencija, programa ili projekata koje nadležne institucije i organi treba da pripreme kao i kompanije Strana predviđene da uspostave radne programe i procedure vezane za mobilizaciju finansiranja i rješavanje drugih pitanja od zajedničkog interesa, uz odobrenje nadležnih organa obje zemlje.

4. Strane su saglasne da crnogorska i francuska preduzeća učestvuju u realizaciji pomenutih projekata u skladu sa modalitetima koji će biti definisani između Strana.

ČLAN 3 – DOSTUPNA FINANSIJSKA SREDSTVA

1. Vlada Republike Francuske potvrđuje svoj interes za podršku prioriternih strateških projekata u Crnoj Gori kao i za razmatranje angažovanja svojih načina finansiranja.

2. Grupa Francuske Agencije za Razvoj koja uključuje Francusku agenciju za razvoj (AFD), Proparco i Expertise France, u ime i za račun Vlade Republike Francuske, dostaviće Vladi Crne Gore ponudu za finansiranje projekata, koja uključuje tranziciju ka održivom razvoju u skladu sa Pariskim sporazumom o klimatskim promjenama i usklađivanjem sa pravnom tekovinom EU.

3. Dostupni izvori finansiranja francuske strane su posebno, ali ne isključivo, sljedeći:

- donacije Fonda za studije i podršku privatnom sektoru (u daljem tekstu: donacije FASEP) koje će se koristiti i za realizaciju studije izvodljivosti i pilot projekata za crnogorske državne organe od strane francuskih kompanija,
- direktni zajmovi francuskog Trezora koji su državni krediti uređeni pravilima Sporazuma OECD o kreditima za izvoz koje pomaže država (u daljem tekstu: Aranžman OECD),
- oni koji finansiraju uspostavljanje prioriternih strateških projekata od francuskih kompanija u korist javnih subjekata u stranim zemljama; **državne garancije za izvoz**, kojima upravlja agencija za izvozne kredite **Bpifrance Assurance Export**, djelujući u ime i za račun Republike Francuske, dodeljuju se pojedinačno za svaki slučaj kao podrška **prioritetnim strateškim projektima** koji ispunjavaju uslove u Crnoj Gori. Ova podrška u skladu je sa **francuskom strategijom o jemstvima za izvozne kredite** i važećim zakonima i propisima, uključujući, ali ne isključivo, **Aranžman OECD**,
- zajmovi sa državnom garancijom, zajmovi bez državne garancije (za finansiranje preduzeća u većinskom vlasništvu države Crne Gore ili lokalnih samouprava), sredstva tehničke

podrške za angažovanje međunarodnih eksperata, subvencija i garancija koje odobravaju članovi Grupe AFD.

4. FASEP donacije, direktni zajmovi Trezora i državne garancije podliježu odobrenju francuskog Međuministarskog odbora, u skladu s internim politikama Generalne direkcije francuskog Trezora i važećim pravilima OECD.

5. Sredstva Grupe AFD moraju biti odobrena od strane odlučujuće strukture Grupe AFD (uključujući i njenih filijala) koje se izjašnjavaju u skladu sa razvojnim potencijalom projekata i finansijskim uslovima specifičnih za Grupu.

6. Vlada Crne Gore može takođe odabrati drugi vid finansiranja, pomenutih prioriternih projekata, koji nisu obuhvaćeni ovim Sporazumom, u zavisnosti od finansijskih uslova i budžetskih mogućnosti. O navedenom obavještava Vladu Republike Francuske.

ČLAN 4 – OBEZBJEĐIVANJE SREDSTAVA

1. Za obezbjeđivanje grantu u okviru FASEP-a potrebno je potpisivanja Sporazuma o grantu između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Francuske. Memorandum o razumijevanju potpisuje se između crnogorskog primaoca i francuskog pružaoca usluga. Sporazum o grantu se zatim potpisuje između francuskog pružaoca usluga i Bpifrance Assurance Export (Odjeljenje za institucionalne aktivnosti), koji deluje u ime i za račun Republike Francuske.

2. Ukoliko se Strane dogovore o obezbjeđivanju direktnih zajmova francuskog Trezora ili komercijalnih kredita garantovanih od strane Bpifrance Assurance Export delujući u ime i za račun Republike Francuske, posebni sporazumi će biti zaključeni.

3. Obezbeđivanje direktnog zajma francuskog Trezora dovodi do potpisivanja finansijskog protokola između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Francuske. Sporazum o finansiranju se zatim potpisuje između Bpifrance Assurance Export (Odjeljenje za institucionalne aktivnosti), koji deluje u ime i za račun Republike Francuske.

4. Obezbeđivanje bankarskih kredita uz garancije od strane Bpifrance Assurance Export zahtijeva potpisivanje Ugovora o kreditu između bankarskih institucija i zajmoprimca. Ovaj sporazum treba da definiše modalitete korišćenja bankarskih kredita sa garancijom, kao i uslove pozajmljivanja koji se na njih odnose, uključujući uslove finansiranja premije rizika u skladu sa pravilima Aranžmana OECD.

5. Za obezbjeđivanje francuskih sredstava Grupe AFD potrebno je potpisati posebne ugovore o finansiranju, u zavisnosti od toga o kom izvoru finansiranja je riječ.

6. Raspoređivanje međunarodnih tehničkih stručnjaka zahtijeva iskazivanje interesa od strane domaće administracije upućeno francuskom Ministarstvu finansija. Expertise France (agencija za tehničku saradnju Grupe AFD) biće zadužena za mobilizaciju stručnog kadra u Crnoj Gori.

ČLAN 5 – FINANSIJSKA PODRŠKA DODIJELJENA NA OSNOVU OVOG SPORAZUMA ZA PROJEKTOVANJE, IZGRADNJU I OPREMANJE NOVE UNIVERZITETSKE KLINIKE U PODGORICI

1. Vlada Republike Francuske dodeljuje finansijsku podršku Vladi Crne Gore, u okviru raspoloživih budžetskih sredstava i u pogledu iznosa koji će strane dogovoriti, za sprovođenje projektovanja (uključujući idejno rješenje, preliminarne projekat, projektne studije i izvođačke studije), izgradnje i opremanja nove univerzitetske klinike u Podgorici. Ovaj projekat je od prioriternog značaja za Vladu Crne Gore.

2. Pored FASEP finansiranja u obliku donacije u iznosu od 1 000 000 evra dodeljenih 23. maja 2024. godine za finansiranje studija preliminarne dizajna novog kliničkog centra, finansijska podrška navedena u prvom stavu ovog člana uključuje:

- direktan zajam francuskog Trezora
- bankarske kredite uz garanciju Bpifrance Assurance Export, djelujući u ime i za račun Republike Francuske.

3. U skladu sa Aranžmanom OECD, finansiranja predstavljaju maksimalno 85% (osamdeset pet procenata) od iznosa izvoznog ugovora.

4. Ova finansiranja služe za finansiranje pomenutog projekta iz stava 1 ovog člana, i moraju se koristiti za:

- kupovinu francuskih dobara i usluga u Francuskoj, pod odgovornošću francuskih dobavljača,
- kupovinu crnogorskih ili stranih dobara i usluga, u iznosu do 50 % (pedeset procenata) iznosa ovog finansiranja, realizacija ugovora je odgovornost francuskih dobavljača i pod uslovom da francuska javna podrška koja se pruža za troškove povezane sa kupovinom crnogorskih dobara i usluga neophodnih za realizaciju projekata identifikovanih ovim Sporazumom ne prelazi 50 % (pedeset procenata) iznosa svakog izvoznog ugovora kako je definisano u Aranžmanu OECD.

5. Kupovina crnogorske robe i usluga iz stava 4 alineja 2 ovog člana sprovodiće se uz prethodno odobrenje Vlade Crne Gore za svaki pojedinačni ugovor.

6. Imajući u vidu da će se ovaj projekat finansirati na osnovu ovog Sporazuma, u skladu sa nacionalnim zakonodavstvom Crne Gore, tender za idejno arhitektonsko rješenje neće biti sproveden.

ČLAN 6 – PREDLOŽENA FINANSIJSKA PODRŠKA ZA PROJEKTE RAZVOJA I MODERNIZACIJE ELEKTROMREŽE U CRNOJ GORI

1. Strane se obavezuju da istraže mogućnosti unaprjeđenja elektromreže - proizvodnju, prenos i distribuciju - a posebno proizvodnje obnovljivih izvora energije kao što su hidroelektrična energija uključujući hidroelektranu „Kruševo“, solarna energija, energija vjetra, hidroelektrična energija, potencijalni razvoj novih izvora kao što je energija iz biomase, kao i razvoj kapaciteta za skladištenje.

2. Finansijska podrška za sprovođenje projekata u sektorima energetike, nisko-karbonskih tehnologija i integracije u regionalne mreže za transport i energiju mogu biti odobreni od strane Vlade Republike Francuske za Vladu Crne Gore. Takva finansiranja će, prema potrebi, biti predmet dodatnih sporazuma.

ČLAN 7 – FINANSIJSKA PODRŠKA KROZ SARADNJU U SEKTORIMA DIGITALIZACIJE, VJEŠTAČKE INTELIGENCIJE I INOVACIJE U CRNOJ GORI

1. Strane potvrđuju svoju volju da nastave saradnju u sektoru digitalizacije, vještačke inteligencije i sajber bezbjednosti kroz projekte namijenjene jačanju ključne infrastrukture, obuke i obezbjeđivanja eksperata. Finansiranja za sprovođenje projekata u ovim oblastima mogu biti odobrena od strane Vlade Republike Francuske za Vladu Crne Gore.

2. Takva finansiranja će, prema potrebi, biti predmet dodatnih sporazuma.

ČLAN 8 – FINANSIJSKA POMOĆ ZA PROJEKTE VEZANE ZA RAZVOJ ADMINISTRATIVNOG GRADA CRNE GORE

1. Strane potvrđuju zajednički interes da doprinesu uspješnoj realizaciji projekta administrativnog grada u Podgorici. Vlada Francuske Republike može dodijeliti finansijsku pomoć Vladi Republike Crne Gore za realizaciju projekata u ovim oblastima. Takva pomoć biće predmet dodatnih sporazuma, ukoliko bude potrebno.

2. Ovim Sporazumom se utvrđuje da su pravila, procedure i ugovorni uslovi za ugovore iz prvog stava ovog člana, kada se radi o operacijama koje finansira ili sprovodi Grupa AFD, ona koja su definisana direktivama o javnim nabavkama koje se primjenjuju na Grupi AFD ili na druge učesnike u slučaju zajedničkog finansiranja.

ČLAN 9 – FINANSIJSKA POMOĆ ZA PROJEKTE PUTNE INFRASTRUKTURE

Strane potvrđuju zajednički interes da doprinesu razvoju prioritetnih projekata putne infrastrukture u Crnoj Gori. Saradnja u ovoj oblasti odnosi se, između ostalog, na projektovanje i/ili izgradnju dionice/dionica auto-puta A1 Bar – Boljare i/ili dionice/dionica brzih saobraćajnica B1–B6. Uslovi saradnje i eventualna finansijska pomoć za realizaciju projekata u ovim oblastima biće razmatrani od strane obje strane. Takva pomoć biće predmet dodatnih sporazuma, ukoliko bude potrebno.

ČLAN 10 – USLOVI ZA ZAKLJUČIVANJE KOMERCIJALNIH UGOVORA

1. Implementacija i realizacija projekata predviđenih ovim Sporazumom biće uređena posebnim sporazumima vezanim za izvoz, nabavku dobara i usluga ili građenje, koje pripremaju nadležni organi, institucije i privredna društva Strana, uz odobrenje javnih vlasti obje zemlje i u skladu sa njihovim važećim zakonodavstvima.

2. Postupak nabavke koji se odnosi na ugovore pomenute u prvom stavu ovog člana sprovodi se u skladu sa članom 13, stav 1, alineja 2 Zakona o javnim nabavkama Crne Gore, tako da Vlada Republike Francuske dostavlja Vladi Crne Gore listu odabranih i kvalifikovanih francuskih dobavljača koji su izrazili interesovanje za realizaciju projekta, na osnovu liste zahtjeva i kriterijuma koje je dostavila Crna Gora, a koje potencijalni kandidati – dobavljači i izvođači – treba da ispune.

3. Strane direktno pregovaraju o izboru francuskog dobavljača ili izvođača radova, koji će biti odobren od strane Vlade Crne Gore na osnovu liste pomenute u prethodnom stavu. Ovi pregovori rezultiraće potpisivanjem komercijalnih ugovora.

4. Finansiranje za realizaciju navedenih ugovora će se obezbijediti kroz finansijska sredstva navedena u članu 3 ovog Sporazuma ili putem drugog vida finansiranja prihvatljivog za Crnu Goru.

5. Pravila i procedure za javne nabavke iz prvog stava ovog člana, koje se odnose na operacije finansirane ili sprovedene od strane Grupe AFD, uređuju se direktivama o javnim nabavkama koje su primjenjive na Grupi AFD ili na druge zainteresovane strane u slučaju zajedničkog finansiranja.

ČLAN 11 – USLOVI ZA POTPISIVANJE KOMERCIJALNIH UGOVORA

Komercijalni ugovori iz člana 10 ovog Sporazuma moraju biti zaključeni u skladu sa sljedećim:

- i. da ugovor bude u skladu sa preporukama datim u prethodnoj procjeni projekta koji odgovara navedenom ugovoru,
- ii. da ugovor bude potvrđen od strane Vlade Republike Francuske u odnosu na njegov sadržaj, uključene usluge i pripadajuće cijene,
- iii. provjeri od strane Vlade Republike Francuske o usklađenosti projekta sa odredbama predviđenim OECD Sporazumom.
- iv. nedostatkom dospelih i neizmirenih iznosa od strane Vlade Crne Gore po osnovu sporazuma o konsolidaciji duga zaključenih u okviru Pariskog kluba (Club de Paris), zajmova Vlade Republike Francuske kao i zajmova Francuske agencije za razvoj,
- v. pregledom stanja dospelih i neizmirenih iznosa u vezi sa bankarskim kreditima garantovanih od strane Republike Francuske koji su dodeljeni Vladi Crne Gore, njenom javnom sektoru ili onih uz garanciju Vlade Crne Gore,
- vi. poštovanjem obaveza iz člana 15 ovog Sporazuma.

ČLAN 12 – OBRAČUNSKA I PLATNA VALUTA

Obračunska i platna valuta za odobrena finansiranja je euro.

ČLAN 13 - ROKOVI ZA FINANSIJSKU PODRŠKU

1. Za korišćenje direktnih zajmova od francuskog Trezora definisanih članom 5 ovog Sporazuma, rokovi za knjiženje ugovora i povlačenje sredstava određuju se sporazumom između Strana putem pojedinačnog finansijskog protokola koji se odnosi na projekat koji je predmet finansiranja.

2. Ovi datumi mogu biti produženi samo u slučaju izuzetnih okolnosti uz međusobni dogovor kroz razmjenu pisama između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Francuske.

ČLAN 14 - POREZI

1. Finansijska podrška dodeljena u skladu sa članom 5 ovog Sporazuma ne može biti korišćena za plaćanje ni PDV-a ni carine u Crnoj Gori. Ukoliko se primjenjuju druge naknade, njih snosi crnogorski kupac.

2. Način oslobađanja od PDV-a i, carina i drugih naknade iz stava 1 ovog člana biće regulisan važećim zakonodavstvom Crne Gore.

3. Oslobađanje od PDV-a iz stava 1 ovog člana primjenjuje se isključivo na glavne izvođače koji su direktno angažovani od strane korisnika. U slučajevima kada se angažuju podizvođači, u odnosu na iste će se obračunavati PDV u skladu sa opštim pravilima o PDV-u, a glavni izvođač će snositi trošak PDV-a iz sopstvenih sredstava, pri čemu naknadno može tražiti povraćaj tih sredstava.

4. Otplata glavnice i plaćanja kamata, provizija, troškova i drugih naknada vezanih za finansiranje iz kredita oslobođeni su svih poreza i taksi u Crnoj Gori, svi ostali porezi, takse, carinske dažbine ili druge poreske obaveze plaćaju se u skladu sa zakonodavstvom Crne Gore.

5. Ovaj Sporazum ne utiče na odredbe konvencije potpisane 28. marta 1974. godine između Vlade Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije i Vlade Republike Francuske u cilju izbjegavanja dvostrukog oporezivanja u oblasti poreza na prihod, koje su ponovljene u Sporazumu potpisanom 26. marta 2003. godine između Savjeta ministara Srbije i Crne Gore i Vlade Republike Francuske, u vezi sa sukcesijom u pogledu bilateralnih ugovora zaključenih između Francuske i Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije i Odluke o objavljivanju Sporazuma između Crne Gore i Republike Francuske o regulisanju bilateralnih ugovornih odnosa, objavljene u Službenom listu Crne Gore pod br. 17/2011.

ČLAN 15 – OBAVEZE U PRILOG BORBI PROTIV KORUPCIJE

1. Strane u ugovorima zaključenim na osnovu ovog Sporazuma ne smiju nuditi ili davati trećoj strani, zahtijevati, prihvatiti ili obećavati, direktno ili indirektno, za svoju korist ili za korist druge strane bilo kakvu neprimjerenu dobit, novčanu ili drugu, koja čini ili može činiti nezakonitu praksu i korupciju.

2. Vlada Crne Gore i Vlada Republike Francuske obavezuju se da projekti obuhvaćeni ovim Sporazumom neće dovesti do koruptivnih radnji. Obavezuju se da će se međusobno informisati čim saznaju za informacije koje izazivaju sumnju, i da će preduzeti potrebne mjere da se to ispravi, u predviđenom roku u korist Vlade Crne Gore i Vlade Republike Francuske.

3. U slučaju nepoštovanja ovih obaveza, Vlada Republike Francuske zadržava pravo, prema onome što joj se čini najprikladnijim, da odbije odobravanje ugovora i/ili da obustavi isplate iz Trezorskih zajmova dodeljenih Vladi Crne Gore i/ili da zahtijeva prijevremenu otplatu cjelokupnog ili dijela Trezorskih zajmova dodijeljenih Vladi Crne Gore.

ČLAN 16 – OBAVEZE U PRILOG DRUŠTVENE I EKOLOŠKE ODGOVORNOSTI

U cilju promovisanja održivog razvoja, strane se slažu da je neophodno podsticati poštovanje ekoloških i društvenih standarda i relevantnih međunarodnih standarda, među kojima se nalaze međunarodne konvencije Međunarodne organizacije rada (MOR) i međunarodne konvencije Ujedinjenih nacija (UN) u vezi sa klimatskim promjenama, biodiverzitetom i zaštitom životne sredine, kao i standardi Svjetske banke, uključujući standarde performansi Međunarodne finansijske korporacije.

ČLAN 17 - EVALUACIJA PROJEKATA

1. Vlada Republike Francuske može na svoj račun izvršiti evaluaciju, na ekonomskom, finansijskom i računovodstvenom planu, projekata koji se sprovode u skladu sa ovim Sporazumom. Vlada Crne Gore može učestvovati u toj evaluaciji, prema modalitetima koji treba da se definišu, kako bi direktno koristila rezultate studije. Vlada Crne Gore se obavezuje da primi evaluatore koje šalje Vlada Republike Francuske i da im olakša pristup informacijama u vezi sa projektom.

2. Projekti finansirani od strane AFD Grupe se ocjenjuju prema njenim specifičnim procedurama, u skladu sa uslovima finansijskih sporazuma. Ove ocjene se sprovode u bliskoj saradnji sa nadležnim organima Vlade Crne Gore.

ČLAN 18 - STUPANJE NA SNAGU

Ovaj Sporazum stupa na snagu na datum prijema posljednjeg obavještenja kojim će se strane međusobno obavijestiti, diplomatskim putem, o ispunjavanju svojih odgovarajućih nacionalnih procedura u vezi sa stupanjem na snagu ovog Sporazuma.

ČLAN 19 – IZMJENE I DOPUNE SPORAZUMA USLJED UTVRĐIVANJA NOVIH PROJEKATA

1. Ovaj Sporazum može biti izmijenjen pisanim međusobnim dogovorom između strana. Takve izmjene predstavljaće sastavni dio Sporazuma.

2. Strateški prioritetni projekti koji mogu imati koristi od finansijske podrške Vlade Republike Francuske, utvrđeni nakon potpisivanja ovog Sporazuma, mogu biti dodati ovom Sporazumu.

ČLAN 20 – RJEŠAVANJE SPOROVA

Svaki spor u vezi sa tumačenjem ili sprovođenjem ovog Sporazuma rješavaće se putem konsultacija ili pregovora između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Francuske.

U POTVRDU NAVEDENOG, ovlašćeni predstavnici obje Vlade, potpisali su ovaj Sporazum.

U Podgorici dana 5. septembra 2025. godine.

Sačinjeno u dva originalna primjerka, na crnogorskom i francuskom jeziku, pri čemu su oba teksta podjednako vjerodostojna.

Za Vladu Crne Gore

Za Vladu Republike Francuske

Majda Adžović

Ministarka javnih radova

Anne-Marie Maskay

**Ambasadorka Republike Francuske u
Crnoj Gori**

**ACCORD INTERGOUVERNEMENTAL ENTRE LE GOUVERNEMENT DU MONTÉNÉGRO ET
LE GOUVERNEMENT DE LA RÉPUBLIQUE FRANÇAISE VISANT À CONTRIBUER AU
DÉVELOPPEMENT DE PROJETS PRIORITAIRES ET À RENFORCER LA COOPÉRATION
FINANCIÈRE AU MONTÉNÉGRO**

Le Gouvernement du Monténégro et le Gouvernement de la République française (ci-après, les « Parties »),

Désireux de renforcer les liens d'amitié et de coopération qui les unissent,

Désireux de développer un nouveau cadre de coopération stratégique favorisant les échanges et le développement économique du Monténégro,

Rappelant leur attachement à la lutte contre la corruption dans les transactions commerciales internationales et au respect des normes définies par la Convention de l'OCDE sur la lutte contre la corruption d'agents publics étrangers dans les transactions commerciales internationales,

Conformément aux normes environnementales et sociales et les standards internationaux pertinents, parmi lesquelles figurent les conventions internationales de l'Organisation Internationale du Travail (OIT) et des conventions internationales de l'Organisation des Nations Unies (ONU) en matière de changement climatique, de biodiversité et d'environnement et standards de la Banque mondiale, parmi lesquels les normes de performance de la Société Financière Internationale,

Agissant sur une base d'égalité et de bénéfices mutuels,

Sont convenus de ce qui suit :

ARTICLE 1er – OBJET DU PRÉSENT ACCORD

1. Les Parties engagent des actions de coopération dans le but d'identifier des projets stratégiques prioritaires pour le développement du Monténégro dans les domaines tels que des projets d'infrastructure et d'énergie majeurs. Les Parties développent ces projets stratégiques prioritaires de manière à favoriser la promotion durable de l'industrie locale monténégrine et à faciliter les transferts de technologie ainsi que le développement professionnel de la main-d'œuvre qualifiée et non qualifiée.

2. A ces fins, les Parties partagent les informations pertinentes relatives à ces projets et identifient des financements attractifs concourant à leur mise en œuvre, dans le respect des normes de financement durable, en particulier les principes pour l'investissement responsable des Nations Unies et les principes pour l'investissement dans des infrastructures de qualité du G20. Ces échanges d'informations n'incluent pas de données à caractère personnel.

ARTICLE 2 – MODES DE COOPÉRATION PRIORITAIRES

1. Les Parties coopèrent pour la mise en œuvre de certains projets ou de parties de projets au Monténégro, qui sont actuellement les suivants :

- Le projet de conception (comprenant la conception initiale, l'avant-projet, les études de projet et les études d'exécution), la construction et l'équipement du nouvel hôpital universitaire (CHU) à Podgorica ;
- D'autres projets dans le domaine des soins de santé sur lesquels les parties s'accordent ; Le développement et la modernisation du réseau électrique – production transmission et distribution – notamment par le développement de sources d'énergies renouvelables telles que l'hydroélectricité, l'énergie solaire, l'énergie éolienne, le potentiel développement de nouvelles sources comme l'énergie issue de la biomasse ainsi que des moyens de stockage ;
- Le soutien à la transformation numérique par l'amélioration des infrastructures notamment dans le secteur de l'intelligence artificielle et le renforcement des outils digitaux de e-gouvernement, incluant la cybersécurité et la cyber-résilience ;
- La construction de tronçons de l'autoroute A1 Bar – Boljare et de tronçons des voies rapides BI-B6 ;
- La conception et la construction de la ville administrative (siège du gouvernement du Monténégro) et d'autres institutions publiques sur la base du document d'aménagement existant - quartier central des affaires.

2. La coopération est mise en œuvre dans le cadre du présent Accord notamment sous la forme de :

- Développement, préparation d'études et des projets précités ;
- Acquisition et/ou achat de machines, d'équipements et de matériaux et prestation des services nécessaires pour la construction et la maintenance desdits projets ;
- Autres formes de coopération dans le domaine des projets d'infrastructures prioritaires, proposées par une des Parties.

3. Les activités prévues par le présent Accord sont réalisées par la conclusion d'accords, de conventions, de programmes ou de projets à préparer par les autorités et institutions compétentes et les sociétés commerciales des Parties censées établir des programmes de travail et des procédures relatives à la mobilisation des concours et régler d'autres questions d'intérêt mutuel, avec l'approbation des autorités respectives des deux Parties,

4. Les Parties conviennent que des entreprises françaises et monténégrines participent à la mise en œuvre des projets mentionnés ci-dessus selon des modalités à définir entre les Parties.

ARTICLE 3 – OUTILS DE FINANCEMENT DISPONIBLES

1. Le Gouvernement de la République française confirme son intérêt pour un appui à des projets stratégiques prioritaires au Monténégro ainsi que pour envisager l'engagement de ses instruments de financement.

2. Le Groupe AFD qui comprend l'AFD, Proparco et Expertise France, agissant au nom et pour le compte du Gouvernement de la République française, est aussi disposé à mettre à disposition du Gouvernement du Monténégro une offre de financement de projets, en intégrant les transitions vers des trajectoires de développement durable, dans le respect de l'Accord de Paris sur le climat et de la convergence avec l'acquis communautaire.

3. Les sources de financement de la Partie française qui peuvent être mobilisées incluent notamment, mais non exclusivement, ceux énumérés ci-après :

- les dons du Fonds d'étude et d'Aide au Secteur Privé (ci-après dénommés « dons FASEP ») sont consacrés à la réalisation d'études de faisabilité et de projets pilotes par les entreprises françaises au bénéfice d'entités publiques monténégrines ;
- les prêts directs du Trésor sont des prêts souverains régis par les règles de l'Arrangement de l'OCDE sur les crédits à l'exportation bénéficiant de soutiens publics (ci-après « l'Arrangement de l'OCDE ») ;
- finançant la mise en œuvre de projets stratégiques prioritaires portés par des entreprises françaises au bénéfice d'entités publiques dans des pays étrangers, **les garanties publiques à l'exportation**, gérées par l'agence de crédit export **Bpifrance Assurance Export**, agissant au nom et pour le compte de la République française, pourront être

octroyées au cas par cas pour soutenir des **projets stratégiques prioritaires** éligibles au Monténégro, conformément à la stratégie **française en matière de garantie des crédits à l'exportation** et aux lois et règlements applicables, notamment, mais non exclusivement, **l'Arrangement de l'OCDE**;

- les prêts souverains, prêts non souverains (pour le financement des entreprises détenues majoritairement par le Monténégro ou des collectivités), les fonds d'assistance technique pour le déploiement d'experts internationaux, les subventions et garanties octroyées par les membres du Groupe AFD.

4. Les dons FASEP, les prêts directs du Trésor et les garanties publiques sont soumis à l'approbation d'un comité interministériel français, conformément aux politiques internes de la Direction générale du Trésor français et aux règles applicables de l'OCDE.

5. Les financements du Groupe AFD doivent être approuvés par les instances décisionnelles du Groupe AFD (y compris de ses filiales) qui se prononcent en fonction de l'intérêt développemental des projets et des considérations financières propres au Groupe.

6. Le Gouvernement du Monténégro peut également choisir un autre outil de financement, non-couvert par le présent accord, des projets prioritaires mentionnés, en fonction des conditions financières et de ses capacités budgétaires. Il en informe alors le Gouvernement de la République française.

ARTICLE 4 – MOBILISATION DES FONDS

1. La mobilisation d'un don FASEP peut donner lieu à la signature d'un Accord de Don entre le Gouvernement de la République française et le Gouvernement du Monténégro. Un protocole d'accord est alors signé entre le bénéficiaire monténégrin et le prestataire français. Une convention de don est ensuite signée entre le prestataire français et Bpifrance Assurance Export (Domaine des Activités Institutionnelles), agissant au nom et pour le compte de la République française.

2. Si les Parties conviennent de la mobilisation de prêts directs du Trésor français ou de crédits bancaires garantis par Bpifrance Assurance Export agissant au nom et pour le compte de la République française, des accords spécifiques seront conclus.

3. La mobilisation d'un prêt direct du Trésor donne lieu à la signature d'un protocole financier entre le Gouvernement de la République française et le Gouvernement du Monténégro. Une convention de financement est ensuite signée entre Bpifrance Assurance Export (Domaine des Activités Institutionnelles), agissant au nom et pour le compte de la République française, et le Gouvernement du Monténégro.

4. La mobilisation de crédits bancaires garantis par Bpifrance Assurance Export requiert la signature d'un accord de crédit entre les institutions bancaires et l'emprunteur. Cet accord doit définir les modalités d'utilisation des crédits bancaires garantis, ainsi que les conditions de prêt qui s'y rattachent, incluant les conditions de financement de la prime de risque en conformité avec les règles de l'Arrangement OCDE.

5. La mobilisation des sources de financement du Groupe AFD donne lieu à la signature de conventions de financement spécifiques, en fonction de la source de financement concernée.

6. Le déploiement d'experts techniques internationaux nécessite une manifestation d'intérêt de l'administration d'accueil adressée au ministère français des Finances. Expertise France (l'agence de coopération technique du Groupe AFD) sera chargée de mobiliser l'expertise au Monténégro.

ARTICLE 5 – CONCOURS FINANCIERS OCTROYÉS AU TITRE DU PRÉSENT ACCORD POUR LE PROJET DE CONCEPTION, CONSTRUCTION ET ÉQUIPEMENT DU NOUVEL HÔPITAL UNIVERSITAIRE (CHU) DE PODGORICA

1. Le Gouvernement de la République française consent au Gouvernement du Monténégro, dans la limite des ressources budgétaires disponibles et au regard des montants qui seront agréés par les Parties, des concours financiers destinés à l'exécution du projet de conception (comprenant

la conception initiale, l'avant-projet, les études de projet et les études d'exécution), construction et équipement du nouvel hôpital universitaire (CHU) de Podgorica. La réalisation de ce projet s'inscrit dans les priorités du Gouvernement du Monténégro.

2. En complément d'un financement FASEP sous la forme d'un don d'un montant de 1 000 000 EUR octroyé le 23 mai 2024 pour le financement des études d'avant-projet du nouveau centre hospitalier, les concours financiers mentionnés au premier alinéa du présent article comprendront :

- Un prêt direct du Trésor français ;
- Des crédits bancaires garantis par Bpifrance Assurance Export, agissant au nom et pour le compte de la République française.

3. En accord avec l'Arrangement OCDE, les concours financiers représentent au maximum 85 % (quatre-vingt-cinq pour cent) du montant du contrat d'exportation.

4. Ces concours financeront l'exécution du projet mentionné au premier paragraphe du présent article, et devront être utilisés pour financer :

- l'achat en France de biens et services français, sous la responsabilité des fournisseurs français ;
- l'achat de biens et services monténégrins ou étrangers, dans la limite de 50 % (cinquante pour cent) du montant de ces concours, l'exécution des contrats étant sous la responsabilité des fournisseurs français et sous réserve que le soutien public français fourni pour les dépenses relatives à l'achat de biens et services monténégrins nécessaires à la mise en œuvre des projets identifiés dans le cadre du présent Accord ne dépasse pas 50 % (cinquante pour cent) du montant de chaque contrat d'exportation tel que défini dans l'Arrangement OCDE.

5. L'achat de biens et services monténégrins mentionné au paragraphe 4, alinéa 2, du présent article sera effectué avec l'approbation préalable du Gouvernement du Monténégro pour chaque contrat individuel.

6. Compte tenu du fait que ce projet sera financé sur la base du présent Accord, conformément à la législation nationale du Monténégro, aucun appel d'offres ne sera lancé pour le développement de la solution architecturale conceptuelle.

ARTICLE 6 – CONCOURS FINANCIERS ENVISAGÉS POUR LES PROJETS DE MODERNISATION DU SYSTÈME ÉLECTRIQUE AU MONTÉNÉGRO

1. Les parties s'engagent à explorer les possibilités d'amélioration du réseau d'électricité – production, transmission et distribution – et notamment de la production d'énergies renouvelables telles l'hydroélectricité y compris la centrale hydroélectrique « Kruševo », l'énergie solaire, l'énergie éolienne, l'hydroélectricité, le potentiel développement de nouvelles sources comme l'énergie issue de la biomasse ainsi que le développement de capacités de stockage.

2. Des concours financiers destinés à l'exécution de projets dans les secteurs de l'énergie, des technologies bas carbone et de l'intégration dans les réseaux régionaux de transport et d'énergie pourront être consentis par le Gouvernement de la République française au Gouvernement du Monténégro. De tels concours financiers feront le cas échéant l'objet d'accords supplémentaires.

ARTICLE 7 – CONCOURS FINANCIERS ENVISAGÉS POUR LA COOPÉRATION DANS LES SECTEURS DU NUMÉRIQUE, DE L'INTELLIGENCE ARTIFICIELLE ET DE L'INNOVATION AU MONTÉNÉGRO

1. Les parties confirment leur volonté de poursuivre leur coopération dans le secteur du numérique, de l'intelligence artificielle et de la cybersécurité par des projets destinés à renforcer des

infrastructures essentielles, des actions de formation et de la mise à disposition d'experts. Des concours financiers destinés à l'exécution de projets dans ces domaines pourront être consentis par le Gouvernement de la République française au Gouvernement du Monténégro.

2. De tels concours financiers feront le cas échéant l'objet d'accords supplémentaires.

ARTICLE 8 – CONCOURS FINANCIERS POUR DES PROJETS LIÉS AU DÉVELOPPEMENT DE LA CITÉ ADMINISTRATIVE AU MONTÉNÉGRO

1. Les parties confirment leur intérêt commun pour contribuer à la bonne réalisation du projet de cité administrative de Podgorica. Des concours financiers destinés à l'exécution de projets dans ces domaines pourront être consentis par le Gouvernement de la République française au Gouvernement du Monténégro. De tels concours feront l'objet, le cas échéant, d'accords supplémentaires.

2. Les règles, procédures et conditions contractuelles applicables aux contrats mentionnés au premier paragraphe du présent article sont, pour les opérations financées ou mises en œuvre par le Groupe AFD, celles définies par les directives en matière de passation de marchés applicables au Groupe AFD ou aux autres parties prenantes en cas de cofinancement.

ARTICLE 9 – CONCOURS FINANCIERS POUR DES PROJETS D'INFRASTRUCTURES ROUTIÈRES

Les parties confirment leur intérêt commun à contribuer au développement des projets prioritaires d'infrastructures routières du Monténégro. La coopération dans ce domaine concerne notamment, sans s'y limiter, la conception et/ou la construction de section(s) de l'autoroute A1 Bar – Boljare et/ou de section(s) des routes B1–B6. Les modalités de coopération ainsi que toute aide financière pour la mise en œuvre des projets dans ces domaines seront étudiées par les deux Parties. Cette aide fera l'objet d'accords complémentaires, si nécessaire.

ARTICLE 10 – MODALITÉS DES CONTRATS COMMERCIAUX

1. La mise en œuvre et la réalisation des projets prévus par le présent Accord sont régies par des accords spécifiques relatifs à l'exportation, la fourniture de biens et de services ou à de la construction, préparés par les autorités et institutions compétentes et les sociétés des Parties, avec l'approbation des autorités publiques des deux pays et conformément aux législations respectives des Parties.

2. La procédure d'acquisition relative aux contrats visés au premier alinéa du présent article est conduite conformément à l'article 13, paragraphe 1, alinéa 2 de la loi sur les marchés publics du Monténégro. Le Gouvernement de la République française soumet au Gouvernement du Monténégro une liste de fournisseurs français sélectionnés et qualifiés ayant manifesté leur intérêt pour la réalisation du projet sur la base de la liste des demandes et des critères soumis par le Gouvernement du Monténégro, à respecter par les fournisseurs et entrepreneurs candidats potentiels.

3. Les Parties négocient directement le choix du fournisseur français ou du maître d'œuvre, qui sera approuvé par le Gouvernement du Monténégro sur la base de la liste mentionnée au paragraphe précédent. Cette négociation se traduit par la signature de contrats commerciaux.

4. Les concours financiers pour la réalisation desdits contrats sont assurés par les outils de financement mentionnés à l'article 3 du présent Accord ou par un autre outil de financement acceptable par le Gouvernement du Monténégro.

5. Les règles et procédures pour les marchés visés au premier paragraphe du présent article pour les opérations financées ou mises en œuvre par le Groupe AFD, sont régies par les directives de

passation des marchés applicables au Groupe AFD ou à d'autres parties prenantes en cas de cofinancement.

ARTICLE 11 – CONDITIONS DE SIGNATURE DES CONTRATS COMMERCIAUX

Les contrats commerciaux prévus à l'article 10 du présent Accord sont conditionnés :

- (i) à la conformité du contrat avec les recommandations formulées par l'évaluation préalable du projet correspondant audit contrat ;
- (ii) à la validation par le Gouvernement de la République française de son contenu, des prestations y figurant et des prix afférents ;
- (iii) à la vérification par le Gouvernement de la République française de la conformité du projet avec les dispositions prévues par l'Arrangement de l'OCDE ;
- (iv) à l'absence de montants dus et non réglés à bonne date par le Gouvernement du Monténégro au titre des accords de consolidation de dette intervenus en Club de Paris, des prêts gouvernementaux français et des prêts de l'Agence française de développement ;
- (v) à l'examen de l'état des montants dus et non réglés à bonne date au titre des crédits bancaires garantis par la République française accordés au Gouvernement du Monténégro, à son secteur public ou avec la garantie du Gouvernement du Monténégro ;
- (vi) au respect des engagements pris à l'article 15 du présent Accord.

ARTICLE 12 – MONNAIE DE COMPTE ET DE PAIEMENT

La monnaie de compte et de paiement des concours financiers octroyés est l'euro.

ARTICLE 13 – DATES LIMITES DES CONCOURS FINANCIERS

1. Pour bénéficier des prêts directs du Trésor prévus à l'article 5 du présent Accord, les dates limites d'imputation des contrats et de tirage sont spécifiées en accord entre les Parties par chaque protocole financier afférent au projet qui fait l'objet du financement.

2. Ces dates ne peuvent être prorogées qu'en cas de circonstances exceptionnelles après accord mutuel par un échange de lettres entre le Gouvernement de la République française et le Gouvernement du Monténégro.

ARTICLE 14 – IMPÔTS ET TAXES

1. Les concours financiers accordés octroyés à l'article 5 du présent Accord ne peuvent servir à payer ni de la TVA ni des droits de douanes au Monténégro. Si d'autres charges s'appliquent, celles-ci sont à la charge de l'acheteur monténégrin.

2. Les modalités d'exonération de la TVA, des droits de douane et des autres charges applicables mentionnés au paragraphe 1 du présent article sont régies par la législation monténégrine applicable.

3. L'exonération de TVA mentionné au paragraphe 1 du présent article s'applique exclusivement au(x) contractant(s) principal(x) directement engagé(s) par le bénéficiaire. En cas de recours à des sous-traitants, ceux-ci appliquent la TVA conformément aux règles générales en matière, et le contractant principal supporte le coût de la TVA sur ses propres fonds, qui pourra ensuite en demander le remboursement.

4. Le remboursement du principal et le paiement des intérêts, commissions, frais et autres charges liées aux financements par crédit sont exonérés de tous impôts et taxes au Monténégro, et tous les autres impôts, taxes, droits de douane ou autres obligations fiscales sont dus conformément à la législation du Monténégro.

5. Le présent Accord n'affecte pas les stipulations de l'Arrangement signé le 28 mars 1974 entre le Gouvernement de la République française et le Gouvernement de la République socialiste fédérative de Yougoslavie en vue d'éviter les doubles impositions en matière d'impôts sur le revenu, réitérées dans l'accord signé le 26 mars 2003 entre le Gouvernement de la République française et le Conseil des ministres de Serbie-et-Monténégro relatif à la succession en matière de traités bilatéraux conclus entre la France et la République socialiste fédérative de Yougoslavie, et la Décision relative à la publication de l'accord entre la République française et le Monténégro sur la réglementation des relations contractuelles bilatérales, publiée au Journal Officiel du Monténégro n° 17/2011.

ARTICLE 15 – ENGAGEMENTS EN FAVEUR DE LA LUTTE CONTRE LA CORRUPTION

1. Les parties aux contrats fondés sur le présent Accord ne peuvent proposer ou donner à un tiers, demander, accepter ou se faire promettre, directement ou indirectement, pour leur bénéfice ou celui d'une autre partie aucun avantage indu, pécuniaire ou autre, constituant ou pouvant constituer une pratique illégale et de corruption.

2. Le Gouvernement de la République française et le Gouvernement du Monténégro s'engagent à ce que les projets concernés par le présent Accord ne donnent pas lieu à des actes de corruption. Ils s'engagent à s'informer mutuellement dès qu'ils ont connaissance d'informations faisant peser des soupçons, et à prendre les mesures nécessaires pour qu'il y soit remédié, dans le délai imparti et à la satisfaction du Gouvernement de la République française et du Gouvernement du Monténégro.

3. En cas de non-respect de ces engagements, le Gouvernement de la République française se réserve le droit, en fonction de ce qui lui paraîtra le plus pertinent, de refuser l'imputation d'un contrat et/ou de suspendre les décaissements des prêts du Trésor consentis au Gouvernement du Monténégro et/ou d'exiger le remboursement anticipé de tout ou partie des prêts du Trésor consentis au Gouvernement du Monténégro.

ARTICLE 16 – ENGAGEMENTS EN FAVEUR DE LA RESPONSABILITÉ SOCIALE ET ENVIRONNEMENTALE

Afin de promouvoir le développement durable, les Parties s'accordent sur le fait qu'il est nécessaire d'encourager le respect des normes environnementales et sociales et les standards internationaux pertinents, parmi lesquelles figurent les conventions internationales de l'Organisation Internationale du Travail (OIT) et des conventions internationales de l'Organisation des Nations Unies (ONU) en matière de changement climatique, de biodiversité et d'environnement et standards de la Banque mondiale, parmi lesquels les normes de performance de la Société Financière Internationale.

ARTICLE 17 – ÉVALUATION DES PROJETS

1. Le Gouvernement de la République française peut faire procéder à ses frais à l'évaluation, sur les plans économique, financier et comptable, des projets mis en œuvre en application du présent Accord. Le Gouvernement du Monténégro peut participer à cette évaluation, selon des modalités qui sont à définir entre les Parties, afin de bénéficier directement des résultats de l'étude. Le Gouvernement du Monténégro s'engage à accueillir les missions d'évaluation envoyées par le Gouvernement de la République française et à leur faciliter l'accès aux informations concernant le projet.

2. Les projets financés par le Groupe AFD sont évalués selon ses procédures spécifiques, conformément aux termes des conventions de financement. Ces évaluations interviennent en lien étroit avec les autorités compétentes du Gouvernement du Monténégro.

ARTICLE 18 – ENTRÉE EN VIGUEUR

Le présent Accord entre en vigueur à la date de la réception de la dernière notification par laquelle les Parties s'informeront mutuellement, par voie diplomatique, de l'accomplissement de leurs procédures nationales respectives relatives à l'entrée en vigueur du présent Accord.

ARTICLE 19 – AVENANT À L'ACCORD, NOTAMMENT POUR L'INCLUSION DE NOUVEAUX PROJETS

1. Le présent Accord peut être amendé par un accord mutuel écrit entre le Gouvernement du Monténégro et le Gouvernement de la République française. De tels amendements font partie intégrante de l'Accord.

2. En particulier, de tels avenants peuvent viser à ajouter au présent Accord des projets stratégiques prioritaires, identifiés ultérieurement à la signature du présent Accord et pouvant bénéficier de concours financiers du Gouvernement de la République française.

ARTICLE 20 – RÈGLEMENT DES DIFFÉRENDS

Tout différend relatif à l'interprétation ou à la mise en œuvre du présent Accord est réglé par voie de consultations ou de négociations entre le Gouvernement du Monténégro et le Gouvernement de la République française.

EN FOI DE QUOI, les représentants des deux Gouvernements, dûment autorisés à cet effet, ont signé le présent Accord.

Fait à Podgorica, le 5 septembre 2025

En deux exemplaires originaux, en langues monténégrine et française, les deux textes faisant également foi.

Pour le Gouvernement
du Monténégro

Majda Adžović

Ministre des Travaux publics

Pour le Gouvernement de la
République française

Anne-Marie Maskay

**Ambassadrice de la République
française au Monténégro**

Član 3

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore – Međunarodni ugovori“.

OBRAZLOŽENJE

I. USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona je član 82 stav 1 tačka 17 Ustava, kojim je propisano da Skupština potvrđuje međunarodne ugovore, kao i član 16 stav 1 tačka 5, kojim je propisano da se zakonom uređuju pitanja od interesa za Crnu Goru.

II. OCJENA STANJA MEĐUNARODNIH ODNOSA I CILJ DONOŠENJA ZAKONA

Crna Gora i Francuska imaju prijateljske odnose, koji su uspostavljeni još za vrijeme Knjaževine Crne Gore (1879). Nakon obnove nezavisnosti, Francuska je priznala Crnu Goru 13. juna 2006. kada je obnovljeno i uspostavljanje diplomatskih odnosa. Pored snažnih istorijskih veza, Crna Gora i Francuska imaju odlične odnose koje karakteriše intenzivna bilateralna saradnja, koja će biti izdignuta na nivo strateškog partnerstva, NATO savezništvo i podrška Francuske evropskoj integraciji Crne Gore. Francuska, od samog početka reformskih i integracionih procesa, pruža kontinuiranu i snažnu podršku Crnoj Gori na putu ka EU. Tokom 2024. je ostvarena najdinamičnija bilateralna saradnja još od uspostavljanja diplomatskih odnosa, uz izuzetan intenzitet i na nivou političkog dijaloga.

III. OSNOVNA PITANJA KOJA SE UREĐUJU MEĐUNARODNIM UGOVOROM

Sporazum između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Francuske o sprovođenju prioritetnih projekata i finansijskoj saradnji u Crnoj Gori, potpisan je 5. septembra 2025. godine.

Zaključivanje ovog međunarodnog ugovora proizilazi iz potrebe da se unaprijede i osnaže prijateljski odnosi i saradnja između Crne Gore i Francuske kroz stratešku saradnju, naročito u oblasti ekonomskog razvoja i trgovine. Cilj ugovora je da podrže razvoj Crne Gore kroz infrastrukturne i energetske projekte, digitalizaciju i jačanje kadrovskih kapaciteta, uz poštovanje ekoloških, socijalnih i antikorupcijskih standarda.

Ugovor predviđa razmjenu informacija, zajedničku identifikaciju prioritetnih projekata i pronalaženje finansijskih izvora za njihovu realizaciju, uključujući podršku Francuske kroz različite finansijske instrumente kao što su grantovi, zajmovi i garancije.

Posebno se ističe saradnja na važnim projektima poput izgradnje novog Univerzitetskog kliničkog centra u Podgorici, modernizacije elektroenergetske mreže, razvoja obnovljivih izvora energije, digitalne transformacije i izgradnje saobraćajne infrastrukture.

Sporazum takođe definiše uslove i procedure za realizaciju projekata, uključujući antikoruptivne mjere i poštovanje međunarodnih standarda za održivi razvoj. Time se stvara okvir za efikasnu, transparentnu i obostrano korisnu saradnju između dvije države.

IV. PROCJENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA POTREBNIH ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Za izvršavanje Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Francuske o sprovođenju prioritetnih projekata i finansijskoj saradnji u Crnoj Gori nije potrebno obezbijediti dodatna finansijska sredstva u Budžetu Crne Gore.

V. POTREBA USAGLAŠAVANJA PROPISA SA MEĐUNARODNIM UGOVOROM

Zaključenje navedenog međunarodnog sporazuma ne zahtijeva izmjenu važećih ili donošenje novih propisa.

VI. RAZLOZI HITNOSTI ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Ne postoje razlozi za donošenje zakona po hitnom postupku.

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ PROPISA

MINISTARSTVO JAVNIH RADOVA

NAZIV PROPISA

PREDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU
SPORAZUMA IZMEĐU VLADE CRNE GORE I
VLADE REPUBLIKE FRANCUSKE O
SPROVOĐENJU PRIORITETNIH PROJEKATA I
FINANSIJSKOJ SARADNJI

1. Definisanje problema

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Koji su uzroci problema?
- Koje su posljedice problema?
- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

Koje problem treba da riješi predloženi akt?

Predloženi akt ima za cilj da riješi sistemske prepreke u planiranju i realizaciji velikih javnih projekata. Konkretno, akt treba da: omogući uspostavljanje održivih međunarodnih partnerskih aranžmana, pojača kapacitete domaćih institucija za strateško planiranje i implementaciju, pojednostavi pristup međunarodnim finansijskim instrumentima i fondovima, ubrza realizaciju infrastrukturnih, energetske i digitalnih projekata od javnog značaja, kao i da osigura efikasnije upravljanje resursima i projektima kroz jasnije regulatorne mehanizme.

Koji su uzroci problema?

Uzroci problema koji ograničavaju realizaciju velikih javnih projekata u Crnoj Gori su višeslojni i duboko ukorijenjeni u postojeće institucionalne i regulatorne okvire.

Prvi ključni izazov predstavlja nedostatak međunarodnih partnerskih aranžmana, koji su od suštinskog značaja za finansiranje, stručno vođenje i dugoročnu održivost velikih infrastrukturnih i razvojnih poduhvata. Bez snažnog partnerstva sa međunarodnim organizacijama i investitorima, domaći kapaciteti ostaju izolovani i nedovoljno osnaženi.

Drugi uzrok odnosi se na ograničene kapacitete domaćih institucija za strateško planiranje i implementaciju. Nedostatak stručnog kadra, slabija međuresorska koordinacija i nedovoljna upotreba savremenih metodologija projektovanja i upravljanja projektima ozbiljno ograničavaju efikasnost sprovođenja javnih politika.

Treći uzrok je ograničen pristup međunarodnim finansijskim instrumentima, uslovljen komplikovanim procedurama, nedostatkom institucionalne spremnosti i nepovoljnim regulatornim okruženjem. To dodatno smanjuje mogućnosti države da obezbijedi neophodna

udaljilo zemlju od standarda EU.

Izgubile bi se brojne prilike za međunarodnu tehničku i finansijsku podršku, uključujući bespovratna sredstva, povoljne kredite i ekspertizu, čime bi država ostala izvan ključnih razvojnih tokova i globalnih fondova.

2. Ciljevi

- **Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?**
- **Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.**

Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?

Formalizovanje bilateralne saradnje sa Francuskom u oblasti infrastrukture, energetike, zdravstva i digitalne transformacije, realizacija strateških projekata kroz korišćenje međunarodnih finansijskih instrumenata (FASEP, AFD, budžetski zajmovi itd.), jačanje domaće industrije, transfer znanja i tehnologije.

Usklađenost sa strategijama:

Usklađeno sa nacionalnim strategijama za: zdravstvenu reformu, energetska tranziciju, digitalnu agendu, evropske integracije i održivi razvoj.

3. Opcije

- **Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).**
- **Obrazložiti preferiranu opciju?**

Moguće opcije za rješenje problema:

Status quo: nastavak sa internim i ad hoc rješenjima bez međunarodnog okvira.

Neregulatorna opcija: privremeni tehnički sporazumi.

Regulatorna opcija (preferirana): zaključenje formalnog međuvladinog sporazuma.

Obrazloženje:

Formalni sporazum omogućava zakonski okvir, povoljne finansijske mehanizme, transparentnost i održivu saradnju sa razvijenom državom članicom EU.

4. Analiza uticaja

- **Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.**
- **Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).**

- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

Potpisivanje sporazuma između Francuske i Crne Gore omogućit će realizaciju značajnih infrastrukturnih i energetskih projekata, što doprinosi unapređenju ekonomske stabilnosti i kvalitetu života građana. Prioritetni projekti uključuju izgradnju Univerzitetskog kliničkog centra (UKC), modernizaciju elektroenergetske mreže, kao i projekte iz oblasti digitalne transformacije, što će omogućiti brži i efikasniji razvoj različitih sektora.

Predloženi nacrt Sporazuma o realizaciji prioritetnih projekata između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Francuske neće izazvati bilo kakva administrativna opterećenja i biznis barijere.

Donošenje propisa ima značajan potencijal da doprinese dugoročnom razvoju Crne Gore, jer se fokusira na oblasti ključne za održivi razvoj, infrastrukturu, energetiku i digitalnu transformaciju bez administrativnih opterećenja i biznis barijera.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteci finansijske obaveze?
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?
- Obrazložiti metodologiju koja je korišćenja prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti.
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?
- Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Obrazložiti.

U dijelu finansijske podrške biće zaključeni posebni ugovori, te ovim Sporazumom se ne zahtijevaju sredstva iz budžeta Crne Gore.

Napominjemo da je u samom Sporazumu precizirano da Crna Gora može izabrati i druge oblike finansiranja prioritetnih projekata, zavisno od finansijskih uslova i budžetskih kapaciteta.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertska podrška i ako da, kako.
- Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije).
- Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih

strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazložiti.

Konsultacije su održane sa predstavnicima Ambasade Francuske u Crnoj Gori, kao i sa predstavnicima Ministarstva zdravlja, Ministarstva finansija i Ministarstva prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine. Tokom razgovora, razmijenjeni su ključni stavovi i identifikovani prioriteti u oblasti saradnje, sa ciljem unapređenja zajedničkih inicijativa i daljeg razvoja sektora od javnog interesa.

7. Monitoring i evaluacija

- **Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?**
- **Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?**
- **Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?**
- **Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?**

Potencijalne prepreke za implementaciju propisa uključuju nedostatak resursa, otpor zainteresovanih strana, te tehničku ili infrastrukturnu neadekvatnost. Takođe, politička volja i koordinacija između institucija mogu biti ključni faktori koji otežavaju primjenu propisa. Plan za prevazilaženje prepreka definisan će biti Sporazumom. Za sprovođenje monitoringa i evaluacije biće zadužena resorna Ministarstva (Ministarstvo zdravlja, Ministarstvo javnih radova, Ministarstvo finansija)

Datum i mjesto

22.09.2025.godine

Starješina